

บทที่ 8

องค์ประกอบเบ็ดเตล็ดของเรื่องสั้น

ความนำ

องค์ประกอบของเรื่องสั้นมีประเด็นในรายละเอียดอยู่มากมาย ทุกองค์ประกอบล้วนมีความสำคัญต่อเรื่องสั้นทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยเติมเต็มให้เรื่องสั้นมีความสมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหาโครงสร้างและสร้างอารมณ์ให้กับผู้อ่าน เหตุนี้เรื่องสั้นจึงมีเอกลักษณ์ในด้านโครงสร้างและรูปแบบเฉพาะตัวที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์ ทั้งยังเป็นกรอบให้กับนักประพันธ์ได้ดำเนินตาม

องค์ประกอบอีกส่วนหนึ่งที่ไม่มีความซับซ้อนอะไรมากนัก และมีรายละเอียดค่อนข้างง่ายต่อความเข้าใจ จึงได้จัดรวมอยู่ด้วยกันในบทนี้ องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อเรื่องสั้นไม่ต่างกับองค์ประกอบหลักอื่น ๆ และยังสามารถช่วยเสริมให้เรื่องสั้นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งประกอบด้วย 1) สถานการณ์น่าติดตาม (suspense) 2) วิกฤตการณ์/จุดวิกฤต (crisis) 3) จุดสุดยอดหรือจุดคลี่คลายของเรื่อง (climax) และ 4) การสิ้นสุดของเรื่อง (resolution, denouement) ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

สถานการณ์น่าติดตาม

สถานการณ์น่าติดตาม เรียกว่า “suspense” สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านไม่อยากจะวางเรื่องสั้นที่ตนกำลังอ่านอยู่ลงได้นั้นก็เนื่องด้วยสถานการณ์น่าติดตามในเรื่องนั่นเอง การใช้สถานการณ์น่าติดตามเป็นทักษะเฉพาะตัวของนักประพันธ์ที่สามารถไล่ลงไปได้ทุกช่วงของเรื่องหรือช่วงใดช่วงหนึ่งที่สามารถเร้าอารมณ์ผู้อ่านหรือทำให้ผู้อ่านใจจดใจจ่อ เกิดความกระวนกระวายต้องคอยลุ้นกับเหตุการณ์และเกิดความใคร่รู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบ ดังนั้นนักประพันธ์นอกจากจะมีจินตนาการที่ล้ำเลิศแล้วยังจะต้องมีทักษะที่ละเอียดในการวาดภาพแห่งเหตุการณ์เคลื่อนไหวผ่านตัวอักษร (ชูทิพย์ เลาหวิเศษ, 2558 : 48, กุหลาบ มัลลิกะมาส,

2543 : 105; Morrell, 2006 : 223–224); Bennett & Royle, 2004 : 197; Esenwein, 1909 : 201–202)

ดังนั้น สถานการณ์ที่น่าติดตาม (suspense) สามารถแทรกลงไปในองค์ประกอบอื่น ๆ ได้ทุกช่วงไม่ว่าจะเป็นหัวข้อเรื่อง โครงเรื่อง การสนทนา ฉาก ข้อขัดแย้ง การเลือกใช้คำในบทสนทนาหรือแม้กระทั่งการบรรยายเรื่อง (The Writers Encyclopedia, n.d.) โดยปกติแล้วการสร้างสถานการณ์ที่น่าติดตามให้ได้ผลนั้นต้องใช้มุมมองการเล่าเรื่องแบบ “the objective viewpoint” คือ ตัวละครหลักไม่ได้เป็นผู้บอกเล่าอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดหรือสถานการณ์นั้นด้วยตนเอง ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่ายังขาดรายละเอียดบางอย่างไปจนต้องกลับไปสำรวจและพิจารณาส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นหาปริศนาที่ยังซ่อนอยู่ และยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่ารวดดังกล่าวนั้นมีควมน่าสนใจและท้าทายจนต้องเป็นผู้คลี่คลายข้อสงสัยเหล่านั้นด้วยตนเอง (Lawson, 2014 : 236–251; Abrams & Harpham, 1999 : 225; Grabo, 1913 : 18; Michaels, n.d.)

ตัวอย่างเช่นจากเรื่องสั้น “The Open Window” ประพันธ์โดย ซากิ (Saki, 1870–1916) เรื่องย่อมีอยู่ว่า นายเฟรมตัน (Mr. Framton) ได้ไปเยี่ยมคุณนายแซปเปิลตัน (Mrs. Sappleton) ที่รู้จักกับพี่สาวตนและได้พูดคุยกับหลานสาวของเธอชื่อวีรา (Vera) เธอได้เล่าเรื่องที่สามีของคุณป้าและพี่ชายสองคนพร้อมกันสูญเสียชีวิตอย่างน่าเศร้า ด้วยการโดนทรายดูดขณะออกไปล่าสัตว์ ซึ่งคุณป้าเธอยังรับกับเหตุการณ์นั้นไม่ได้และคิดว่าพวกเขายังไม่ตาย คุณป้าได้แต่เฝ้ามองการกลับมาผ่านหน้าต่างที่เปิดทิ้งไว้ แต่เมื่อคุณป้าของเธอเดินมาหา เขารู้สึกได้ว่าคุณป้าเหมือนคนเหม่อลอยมองออกไปตรงหน้าต่างขณะคุยกัน ทันใดนั้นก็ปรากฏรูปร่างคล้ายคนที่เดินมาแต่ไกล และค่อย ๆ เดินมาทางบ้านที่มองเห็นได้จากหน้าต่าง คนเหล่านั้นมีลักษณะเหมือนที่วีรา (Vera) เล่าไม่ผิด เมื่อคนเหล่านั้นเดินใกล้เข้ามาและมาถึงบ้าน ด้วยความกลัว นายเฟรมตัน (Mr. Framton) จึงรีบกระโดดหนีเข้าไปภายในบ้าน คุณป้าเลยถามหลานสาวว่า นายคนนี้เป็นอะไร หลานสาวจึงตอบว่า เห็นเขาบอกว่าเป็นคนกลัวสุนัข

การแต่งเรื่องได้ในเวลาอันสั้นเช่นนี้ถือว่าเป็นความสามารถพิเศษของหลานสาวคนนี้เลยก็ว่าได้ มีเหตุการณ์หลายช่วงที่ชวนติดตาม เช่น

...“Framton wondered whether Mrs. Sappleton, the lady to whom he was presenting one of the letters of introduction came into the nice division.”... (Shaw, 1945 : 193)

เป็นฉากที่ผู้เล่าเรื่องได้กล่าวถึงนายเฟรมตัน (Mr. Framton) ที่สงสัยในอุปนิสัยของ คุณนายคุณนายแซปเปิลตัน (Mrs. Sappleton) ว่าเป็นคนมีนิสัยดีจริงตามที่พี่สาวของตนเขียนบอกไว้หรือเปล่า ประโยคนี้ทำให้ผู้อ่านต้องอ่านต่อไปเพื่อให้ได้คำตอบว่าความสงสัยของ นายเฟรมตัน (Mr. Framton) นั้นจะเป็นอย่างไร

...“Her tragedy?” asked Framton; somehow in this restful country spot tragedies seemed out of place”... (Shaw, 1945 : 193)

ฉากนี้แสดงถึง นายเฟรมตัน (Mr. Framton) เกิดความสงสัยมากกว่าคุณป้าของหญิงสาวคนนี้เจอกับเรื่องเศร้าโศกได้อย่างไร เนื่องจากหมู่บ้านที่อยู่ในชนบทและเงียบสงบแบบนี้ไม่น่าจะมีเรื่องร้ายได้ จุดนี้ยิ่งทำให้ผู้อ่านอยากรู้อยากเห็นตามนายเฟรมตัน (Mr. Framton) ไปด้วย

...“Out through that window, three years ago to a day, her husband and her two young brothers went off for their day's shooting. They never came back. In crossing the moor to their favorite snipe-shooting ground they were all three engulfed in a treacherous piece of bog. It had been that dreadful wet summer, you know, and places that were safe in other years gave way suddenly without warning. Their bodies were never recovered. That was the dreadful part of it.” Here the child's voice lost its self-possessed note and became falteringly human. “Poor aunt always thinks that they will come back someday, they and the little brown spaniel that was lost with them, and walk in at that window just as they used to do. That is why the window is kept open every evening till it is quite dusk. Poor dear aunt, she has often told me how they went

out, her husband with his white waterproof coat over his arm, and Ronnie, her youngest brother, singing 'Bertie, why do you bound?' as he always did to tease her, because she said it got on her nerves. Do you know, sometimes on still, quiet evenings like this, I almost get a creepy feeling that they will all walk in through that window--"... (Shaw, 1945 : 193-194)

จากข้อความนี้ทำให้เห็นภาพของนายเฟรมตัน (Mr. Framton) ที่ฟังหญิงสาวเล่าเรื่องน่าเศร้าของคุณป้าตนอย่างตั้งใจ ในขณะที่เดียวกันผู้อ่านเองไม่อาจจะความสาวยตาไปจากตัวอักษรที่สารถยายเรื่องราวว่าเกิดเหตุการณ์น่าเศร้ากับสามีคุณป้าและคนอื่น ๆ อย่างไร

วิกฤตการณ์

วิกฤตการณ์ หรือ จุดวิกฤต เรียกว่า “crisis” คือ เป็นจุดหักเหของเรื่องหรือเป็นสถานการณ์คับขันและตึงเครียดในเรื่อง เหตุการณ์ที่ดำเนินไปจะมีข้อขัดแย้งหรืออุปสรรคให้ตัวละครได้เผชิญและแก้ไข อุปสรรคเหล่านั้นจะมีวิกฤตการณ์ที่ตัวละครต้องตัดสินใจและกระทำการบางอย่างด้วยการรวบรวมสติปัญญา ความสามารถหรือสรรพกำลังเท่าที่มีอยู่ทั้งหมดในตัวเพื่อเผชิญหน้ากับสิ่งนั้น (Baldick, 2001 : 54) และเดินต่อไปข้างหน้าและมักจะมีผลอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดตามมาด้วย ทั้งนี้โดยปกติแล้ววิกฤตการณ์สามารถเกิดขึ้นได้หลายครั้งในระหว่างเรื่องที่กำลังดำเนินไป เป็นเหตุการณ์ที่มีความตึงเครียดน้อย เรียกว่า วิกฤตการณ์รอง (minor crisis) แต่จุดเปลี่ยนที่ทำให้สถานการณ์มีความตึงเครียดมากที่สุด และตัวละครต้องใช้ความพยายามมากที่สุดจะปรากฏในช่วงท้ายเรื่องเรียกว่าวิกฤตการณ์หลัก (major crisis) เป็นเหตุการณ์ช่วงที่ตัวละครหลักกำลังประจันหน้ากับสิ่งนั้นแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน และมีความคาบเกี่ยวกันกับจุด คลายปม “climax” ของเรื่อง (ซูทิพย์ เลหาวิเศษ, 2558 : 48, ยิวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา, 2544 : 114; Hills, 1987 : 33-37; Esenwein, 1909 : 199-120) หากจะเปรียบวิกฤตการณ์กับการชกมวย จะเป็นยกสุดท้ายที่นักมวยทั้งสองคนกำลังประจันหน้ากัน โดยต่างฝ่ายรวบรวมกำลังและกลวิธีทั้งหมดเท่าที่มีแลกหมัดใส่กัน โดยยังไม่ทราบผลว่าใครแพ้หรือชนะ แต่เป็นช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์มีแต่ความดุเดือดของทั้งสองฝ่าย

ตัวอย่างเช่นเรื่อง "The Gift of the Magi" โดย โอลิเวีย เฮนรี่ (Olivia Henry, 1862–1910) มี
 วิกฤตการณ์อยู่ด้วยกันหลายช่วง ดังนี้

...“Della finished her cry and attended to her cheeks with the powder rag. She stood by the window and looked out dully at a grey cat walking a grey fence in a grey backyard. To-morrow would be Christmas Day, and she had only \$1.87 with which to buy Jim a present. She had been saving every penny she could for months, with this result. Twenty dollars a week doesn't go far. Expenses had been greater than she had calculated. They always are. Only \$1.87 to buy a present for Jim. Her Jim. Many a happy hour she had spent planning for something nice for him. Something fine and rare and sterling – something just a little bit near to being worthy of the honour of being owned by Jim.”...

...“Suddenly she whirled from the window and stood before the glass. Her eyes were shining brilliantly, but her face had lost its colour within twenty seconds. Rapidly she pulled down her hair and let it fall to its full length.”... (Smith, 1916 : 287)

สถานการณ์ช่วงนี้เป็นวิกฤตการณ์รอง ตัวละคร (เดลล่า) ต้องการหาเงินค่าของขวัญให้สามีมาเติมในส่วนที่ยังขาด ยังไม่รู้ว่าจะไปหาได้จากที่ไหน เธอครุ่นคิดไปต่าง ๆ นานา และในขณะที่ยืนอยู่หน้ากระจกทำให้เธอนึกขึ้นได้ว่าควรตัดแบ่งเส้นผมของตัวเองไปขาย เธอได้สู้กับสภาวะทางจิตใจ รู้สึกสับสนและขมความรู้สึกเสียดายผ่านออกมาทางแววตา ที่อาจดูแปลงปรกายแห่งความดีใจที่จะมีทางได้เงินมาซื้อของขวัญแล้ว เธอได้แต่ลูบไล้เส้นผมที่ยาวสลวยสวยงามด้วยสีหน้าดูซีดลงอย่างเห็นได้ชัด เพราะความรักเส้นผมที่ไม่แพ้กับการรักสามี

...“So now Della's beautiful hair fell about her, rippling and shining like a cascade of brown waters. It reached below her knee and made itself almost a garment for her. And then she did it up again nervously

and quickly. Once she faltered for a minute and stood still while a tear or two splashed on the worn red carpet.”... (Smith, 1916 : 288)

และในฉากนี้ยังเป็นวิกฤตการณ์รอง จะเห็นได้ว่าท้ายที่สุดแล้วเดลล่า (Della) ตัดสินใจอย่างเด็ดขาดที่จะตัดผมตนเองโดยการสยายผมลงมาให้เหยียดตรงเพื่อจ่ายต่อการตัด ผู้อ่านจะเห็นภาพที่บรรยายถึงเธอที่นั่งมองเส้นผมร่วงลงบนเข่า ช่างเงางามคุดน้ำสน้ำตาลที่กำลังไหลลงจากน้ำตก เธอหยิบขึ้นมาด้วยใจที่รู้สึกเสียดายอย่างมากจนทำให้เธอวิ่งไป และในขณะที่เธอลุกขึ้นเธอได้วิ่งไปอีกพักหนึ่งพร้อมด้วยน้ำตาไหลรินออกมา

หลังจากนั้นเธอนำเส้นผมไปขายแล้วจึงรีบไปซื้อสายสร้อยเงินคล้องนาฬิกาพก และกลับมาบ้านเตรียมอาหารมื้อค่ำรอสามีและมอบของขวัญสุดพิเศษนี้ให้

ถึงแม้ว่าเดลล่ารู้สึกเสียดายเส้นผมของเธอมากจนต้องใช้เวลาในการตัดสินใจ และข่มใจตัดด้วยความเสียดาย แต่เธอก็ไม่กังวลเท่ากับความรู้สึกของสามี หากสามีพบว่าเธอตัดเส้นผมไปแล้วเขายังจะรักเธออยู่ไหม เขาจะพอใจหรือไม่ จุดนี้มีความสำคัญยิ่งกว่า นี่เป็นเรื่องกตตันที่เดลล่า (Della) ได้สร้างขึ้นภายในใจ แล้วสถานการณ์ก็เข้าสู่จุดวิกฤตการณ์หลัก

...“ Jim stepped inside the door, as immovable as a setter at the scent of quail. His eyes were fixed upon Della, and there was an expression in them that she could not read, and it terrified her. It was not anger, nor surprise, nor disapproval, nor horror, nor any of the sentiments that she had been prepared for. He simply stared at her fixedly with that peculiar expression on his face.

Della wriggled off the table and went for him.

"Jim, darling," she cried, "don't look at me that way. I had my hair cut off and sold it because I couldn't have lived through Christmas without giving you a present. It'll grow out again – you won't mind, will you? I just had to do it. My hair grows awfully fast. Say 'Merry Christmas!' Jim, and let's be happy. You don't know what a nice—what a beautiful, nice gift I've got for you."

"You've cut off your hair?" asked Jim, laboriously, as if he had not arrived at that patent fact yet, even after the hardest mental labour.

"Cut it off and sold it," said Della. "Don't you like me just as well, anyhow? I'm me without my hair, ain't I?"... (Smith, 1916 : 290)

เมื่อเธอได้ยินเสียงก้าวเข้ามาในบ้านและเห็นสายตาของสามีที่มองมายังเธอ เธอถึงกับกลืนน้ำตาไว้ไม่อยู่เพราะเธอเดาไม่ออกว่าสามีกำลังคิดอะไรอยู่ เธอได้แต่เดาความรู้สึกสามีไปต่าง ๆ นานา วิธีเดียวที่เป็นทางออกที่เธอคิดได้ในขณะนั้น คือ เธอได้รวบรวมความกล้าเท่าที่มี ปลอมยิ้มออกมาด้วยการพยายามอธิบายเหตุผลที่เธอทำแบบนี้ให้สามีทราบและอยากทราบว่าสามียังจะรักเธออยู่หรือเปล่า จึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกอึดอัดและลุ้นไปกับเธอว่าสามีของเธอจะตอบว่าเธออย่างไรหรือไม่ ฉากนี้ผู้อ่านจะสัมผัสได้ถึงจุดวิกฤตหลักเพราะเหตุการณ์ต่อจากนี้ก็จะเข้าสู่จุดคลี่คลายหรือจุดคลายปม (climax)

จุดคลี่คลายของเรื่อง

จุดคลี่คลายของเรื่อง เรียกว่า “climax” เป็นจุดที่ทำให้สถานการณ์ตึงเครียดมีความผ่อนคลายลงหรือจุดเปลี่ยนนั่นเอง โดยทั่วไปแล้วเรื่องสั้นทุกเรื่องข้อขัดแย้งที่ตัวละครเผชิญท้ายที่สุดแล้วต้องนำไปสู่จุดคลี่คลายเสมอ (Fletcher, & Carpenter, 1893 : 84) เหตุการณ์ที่นำไปสู่จุดคลี่คลายนี้มีช่องว่างแทบไม่ห่างกันกับจุดวิกฤตการณ์ (crisis) เป็นสถานการณ์ที่ต่อเนื่องกันหากไม่สังเกตให้ดีอาจทำให้เกิดความสับสนได้ระหว่างสองเหตุการณ์นี้ จุดคลี่คลายข้อขัดแย้งตามโครงเรื่องแล้วจะอยู่บนยอดสุดของแผนภาพแบบปิรามิด (plot's pyramid diagram) (Encyclopaedia Britannica, 2016 : Online; Foster, n.d.) บางครั้งนิยมเรียกจุดนี้ว่า “turning point” หรือ “high point” และมีหลายคำที่ใช้เรียกสถานการณ์นี้ในภาษาไทย เช่น “จุดเปลี่ยน” “จุดสุดยอด” “จุดคลายปม” หรือ “จุดคลี่คลาย” เป็นต้น เนื่องจากเป็นจุดที่ทำให้เรื่องราวเปลี่ยนไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง (ซูทิพย์ เลหาวิเศษ, 2558 : 48; Quinn, 2006 : 82) ทำให้ผู้อ่านเข้าใจประเด็นข้อขัดแย้งที่นำไปสู่จุดคลี่คลายของเรื่องและสิ้นสุดลงว่าเป็นอย่างไร (นพมาศ แวรวงศ์, 2558 : 8) และเป็นจุดที่ผู้อ่านรอคอยมานาน เพราะได้ลุ้นกับเหตุการณ์เหล่านี้มาตั้งแต่ต้นว่าข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่ตัวละครเผชิญจะลงเอยอย่างไร (Lawson, 2014 : 443–444) เปรียบได้กับนักมวยบนเวทีในยกสุดท้ายที่ใกล้หมดเวลา การดวลกันเริ่ม

แสดงผลออกมาอย่างเห็นได้ชัดว่าฝ่ายใดยังคงยืนหยัดอยู่และใครเหนือกว่าใคร การชกยังคงดำเนินต่อไปแต่คล้ายความรุนแรงลงจนทำให้กรรมการตัดสินเห็นได้ชัดแล้วว่าใครเป็นผู้ชนะ

ตัวอย่างเช่น จากเรื่องสั้น “The Open Window” โดย ซากิ (Saki, 1870–1916) เรื่องราวก่อนมาถึงจุดคลี่คลายนั้น ผู้อ่านจะคอยลุ้นกับเหตุการณ์ที่วีร่า (Vera) เล่าเรื่องเต๊นท์ของคุณป้าตนให้นายเฟรมตัน (Mr. Framton) ฟัง เธอเล่าว่าคุณป้าเธอสูญเสียคนรักในครอบครัวและสุนัขไปพร้อม ๆ กันขณะที่พวกเขาออกไปล่าสัตว์ คุณป้ายังทำใจไม่ได้ ทุกวันเธอจะมานั่งตรงนี้มองออกไปนอกหน้าต่างรอคอยการกลับมาของพวกเขา เมื่อคุณป้าเธอเดินลงมา นายเฟรมตัน (Mr. Framton) รู้สึกได้ถึงความคิดปกติเช่นกัน เมื่อคุยกันไปเขาสังเกตเห็นมีคนเดินมาแต่ไกลพร้อมสุนัข เมื่อเดินเข้ามาใกล้เขาจึงรีบวิ่งหนีทันที เหตุการณ์ได้ถึงจุดเปลี่ยน (climax) ในช่วงที่คุณป้าถามหลานสาวว่าชายที่มาหาวิ่งหนีทำไม หลานสาวจึงตอบไปว่า เห็นเขาบอกว่าเป็นคนกลัวสุนัข เรื่องราวก็จบเพียงเท่านี้ อย่างไรก็ตามยังมีประโยคจากผู้เล่าเรื่องทิ้งท้ายไว้ว่า

“Romance at short notice was her specialty” (Shaw, 1954 : 395)

ประโยคท้ายนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดนั้นเป็นเพียงการแต่งขึ้นของวีร่า (Vera) เท่านั้น แม้กระทั่งเรื่องกลัวสุนัขก็ตาม การแต่งเรื่องหลอกคนอื่นของเธอ ถือว่าเป็นความสามารถเฉพาะของเธอเลย เธอสามารถแต่งเรื่องได้ในเวลาอันสั้น นับว่าเป็นการหักมุมพอสมควรกว่าผู้อ่านจะรู้ความจริงเรื่องก็จบพอดี

และตัวอย่างเรื่องสั้น “To Build a Fire” โดย แจ็ค ลอนดอน (Jack London, 1876–1916) เป็นเรื่องราวของชายผู้หนึ่งที่เข้าไปในป่ากับสุนัขของตนเองเพื่อไปยังที่พักในเมืองแร้ที่อยู่หมู่บ้าน “Henderson Creek” ในระหว่างทางเกิดอุณหภูมิลดลงกว่าปกติกะทันหัน ทำให้เขาต้องเผชิญกับความหนาวจัดจึงได้ก่อไฟเพื่อบรรเทาความหนาวระหว่างทางและไม้ขีดไฟที่พกมาด้วยใช้การไม่ได้เพราะความชื้นทำให้เขาไม่สามารถก่อไฟได้ ความเหน็บหนาวจนถึงจุดเยือกแข็งทำให้ต้องหาทางเอาตัวรอด สิ่งที่เขาคิดได้ตอนนั้นคือควรฆ่าสุนัขที่เขาพามาด้วยแล้วคว้านท้องเพื่อที่จะได้เอามือซุกไอนุ่นจากในตัวสุนัข แต่ไม่สามารถทำได้เพราะเขามีแต่มีดเปล่าและหมดเรี่ยวแรง เขาจึงตัดสินใจเดินทางต่อเท่าที่กำลังมีอยู่ ท้ายสุดเขาก็พ่ายแพ้ต่อความหนาวและแข็งตายอยู่ในท่ามกลางหิมะนั้นเอง สำหรับจุดคลี่คลายของเรื่อง ดังนี้

...His idea of it was that he had been making a fool of himself, running around like a chicken with its head cut off--such was the simile that occurred to him. Well, he was bound to freeze anyway, and he might as well take it decently. With this new-found peace of mind came the first glimmerings of drowsiness. A good idea, he thought, to sleep off to death. It was like taking an anaesthetic. Freezing was not so bad as people thought. There were lots worse ways to die... (London, 1910 : 96)

ฉากนี้ผู้อ่านจะเห็นภาพชายคนนี้ได้รวบรวมกำลังเท่าที่เหลือวิ่งต่อไปท่ามกลางหิมะและความเหน็บหนาวอย่างไร้จุดหมาย แม้เขาจะให้กำลังใจตนเองอย่างไรก็ไม่อาจทำให้เขาก้าวต่อไปได้ เขาจึงนั่งลงยอมรับความตายที่จะมาเยือนแม้จะเป็นความตายที่ไม่งดงามก็ตาม

การสิ้นสุดของเรื่อง

จุดสิ้นสุด หรือ จุดจบของเรื่องอย่างสมบูรณ์ เรียกว่า “resolution”, “denouement” หรือ “ending” (Childs, & Fowler, 2006 : 52) เป็นสถานการณ์ที่เกิดต่อเนื่องจาก climax ไปอีกชั่วขณะหนึ่งเป็นสถานการณ์ที่ตัวละครและเรื่องราวมีความผ่อนคลาย หรือเป็นจุดที่ทุกคนต้องรับได้กับเรื่องราวที่ผ่านมาทั้งหมดไม่ว่าจะดีหรือร้าย เป็นการสรุปเรื่องราวทั้งหมดลง ทำให้ผู้อ่านรู้สึกผ่อนคลายตามไปด้วย และนำไปสู่จุดสิ้นสุดของเรื่องราวซึ่งเป็นบรรทัดสุดท้ายของตัวอักษร (นพมาส แววหงส์, 2558 : 9; Quinn, 2006 : 113; Barrett, 1900 : 171–185; Frey, 1987 : 84–95) การสิ้นสุดของเรื่องหากเปรียบได้กับการชกมวย จะอยู่ในระหว่างช่วงรอการประกาศผล มอบรางวัลให้และปิดเวทีการชก อย่างไรก็ตามมีเรื่องสั้นจำนวนมากที่ไม่มีเนื้อหาการสิ้นสุดของเรื่องไว้ให้ผู้อ่าน นักประพันธ์จบเนื้อหาไว้เพียงจุด climax เท่านั้น ทั้งนี้เป็นกลวิธีสำหรับนักประพันธ์ที่ใช้ทักษะในการนำเสนอให้ผู้อ่านได้วาดภาพตอนจบของเรื่องด้วยตนเอง แต่จะวางเนื้อหาที่ไม่ยากแก่การคาดเดาของผู้อ่านไว้อย่างชัดเจนว่าหลังจากถึงจุดคลี่คลายแล้วจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป (Esenwein, 1909 : 203–204)

ตัวอย่างเช่นเรื่อง The Open Window โดย ซากิ (Saki, 1870–1916) ได้จบเรื่องลงเพียงแค่อันตอน Climax เท่านั้น โดยทิ้งประโยคท้ายสุดว่า “Romance at short notice was her specialty.” (Shaw, 1954 : 395) ประโยคสั้น ๆ นี้ สามารถสื่อใจความเพียงพอที่จะให้ผู้อ่านใช้

สรุปตอนสิ้นสุดเรื่องด้วยตนเองได้ว่า เรื่องทั้งหมดที่หญิงสาวเล่ามานั้นเป็นเรื่องแต่งขึ้นเพื่อหลอกคนอื่นเท่านั้น

และจุดสิ้นสุดของเรื่อง "The Gift of the Magi" โดย โอลิเวีย เฮนรี่ (Olivia Henry, 1862–1910) เหตุการณ์ช่วงปิดเรื่อง ดังนี้

...“Jim had not yet seen his beautiful present. She held it out to him eagerly upon her open palm. The dull precious metal seemed to lash with a reflection of her bright and ardent spirit.

"Isn't it a dandy, Jim? I hunted all over town to find it. You'll have to look at the time a hundred times a day now. Give me your watch. I want to see how it looks on it."

Instead of obeying, Jim tumbled down on the couch and put his hands under the back of his head and smiled.

"Dell," said he, "let's put our Christmas presents away and keep 'em a while. They're too nice to use just at present. I sold the watch to get the money to buy your combs. And now suppose you put the chops on."... (Smith, 1916 : 292)

จากเนื้อความที่ยกมาผู้อ่านจะเห็นภาพ เมื่อสามีของเดลล่า (Della) กลับมาที่บ้าน หล่อนก็อยากให้เรารีบเปิดดูของขวัญ และเล่าว่ากว่าจะได้มาเธอต้องหาทั่วเมือง และขอคูนาฬิกาของสามี แทนที่สามีจะทำตามเขากลับนั่งลงและเอาของขวัญภรรยาไปแอบไว้ด้านหลังพร้อมกับส่งยิ้มให้ภรรยา จากจุดนี้เหตุการณ์ก็เข้าสู่จุดสิ้นสุด เมื่อจิมบอกกับภรรยาให้เก็บของขวัญของกันและกันไว้ก่อน เขาเองได้ขายนาฬิกาเพื่อซื้อหวีให้เธอเช่นกัน ตอนนี้นำมาทำอะไรกันดีดีกว่า เป็นการจบเรื่องที่น่ารักและอบอุ่นทีเดียว

และอีกหนึ่งตัวอย่างจากเรื่อง "The Lottery" โดย เชอร์ลีย์ แจ็คสัน (Shirley Jackson, 1916–1965) การสิ้นสุดของเรื่องนี้ นักประพันธ์จบลงเพียงแค่ช่วงเหตุการณ์ climax เช่นกัน ประโยคสุดท้ายมีว่า

...“It isn't fair, it isn't right,” Mrs. Hutchinson screamed, and then they were upon her.” (Warren, 1959 : 65–75)

ผู้อ่านจะเห็นภาพฉากสุดท้ายของเรื่อง คุณนายฮัทชินสัน (Mrs. Hutchinson) กรีดร้องว่า “It isn't fair, it isn't right,” ข้อความก็สั้นที่สุดเพียงแค่นั้น เป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้ระบุว่าหล่อนยังมีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตจากเหตุการณ์นี้ แต่ตลอดเรื่องนี้ในช่วงตอนต้น ๆ จะกล่าวถึงประเพณีนี้ว่าผู้ที่จับสลากได้จุดสีดำจะต้องสังเวยชีวิตด้วยการปาก้อนหินใส่จนตาย ดังนั้นเมื่อมาถึงจุดจบของเรื่องผู้อ่านย่อมเข้าใจดีแล้วว่าคุณนายฮัทชินสัน (Mrs. Hutchinson) คงมีจุดจบไม่ต่างกับผู้ที่จับสลากได้เหมือนในปีที่ผ่านมา

เรื่องสั้นจำนวนไม่น้อยที่นักประพันธ์ไม่ได้ให้รายละเอียดการสิ้นสุดของเรื่องไว้ แต่กลับใช้กลวิธีให้ผู้อ่านจบเรื่องด้วยตนเอง นี่อาจเป็นกุศโลบายที่จะให้ผู้อ่านได้ย้อนกลับไปอ่านเรื่องราวอีกรอบและสร้างความท้าทายให้ผู้อ่านที่จะค้นหาคำตอบของจุดสิ้นสุดที่นักประพันธ์ซ่อนไว้ได้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบเบ็ดเตล็ด ประกอบด้วย สถานการณ์น่าติดตาม วิถีการดำเนินจุดสุดยอดของเรื่อง จุดสิ้นสุดของเรื่อง ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้เช่นกัน หากขาดข้อใดข้อหนึ่งอาจส่งผลให้เรื่องสั้นดังกล่าวขาดความสมบูรณ์ได้

การวิเคราะห์และวิจารณ์องค์ประกอบเบ็ดเตล็ด

องค์ประกอบเบ็ดเตล็ดของเรื่องสั้นเหล่านี้จะมีความเชื่อมโยงกันโดยลำดับ โดยทั่วไปแล้วผู้อ่านสามารถรับรู้และเข้าใจประเด็นต่าง ๆ ตามเนื้อหาในแต่ละช่วงว่าเป็นสถานการณ์ลักษณะใด เป็นความน่าติดตามหรือจุดวิกฤต เป็นจุดคลี่คลายหรือจุดจบของเรื่อง แต่อาจมีบางเรื่องที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์และลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ดำเนินไปตลอดทั้งเรื่องเพราะบางองค์ประกอบเหล่านี้มีความต่อเนื่องกันเพียงแคจุดเดียวเท่านั้น หากดูผิวเผินอาจทำให้เข้าใจผิดได้

ยกตัวอย่าง การวิเคราะห์องค์ประกอบเบ็ดเตล็ดเรื่องสั้น “A Fable” โดย มาร์ค ทเวน (Mark Twain, 1835–1910) เป็นเรื่องสั้นที่ถูกถ่ายทอดออกมาในลักษณะนิทาน ที่กล่าวถึงความอยากรู้อยากเห็นของบรรดาสัตว์ทั้งหลายในป่าที่ได้ฟังคำบอกเล่าจากแมวว่า มีภาพวาดที่งดงามวางอยู่หน้ากระจกภาพหนึ่ง ทำให้ต่างอยากไปดูด้วยตาตนเอง เกิดเหตุการณ์ขึ้นเมื่อ

บรรดาสัตว์ทั้งหลายไปดูภาพดังกล่าวผ่านช่องของกำแพง แต่ไปยืนอยู่ในตำแหน่งระหว่างกระจกกับภาพวาด ทำให้พวกเขาเห็นภาพของตนเองแทน จากการพรรณนารูปภาพของแมวสร้างความอยากรู้อยากเห็น (suspense) เหตุการณ์มีอยู่ว่า

..."It is a flat thing," he said; "wonderfully flat, marvelously flat, enchantingly flat and elegant. And, oh, so beautiful!"

That excited them almost to a frenzy, and they said they would give the world to see it. Then the bear asked:

"What is it that makes it so beautiful?"

"It is the looks of it," said the cat.

This filled them with admiration and uncertainty, and they were more excited than ever. Then the cow asked:

"What is a mirror?"

"It is a hole in the wall," said the cat. "You look in it, and there you see the picture, and it is so dainty and charming and ethereal and inspiring in its unimaginable beauty that your head turns round and round, and you almost swoon with ecstasy."... (Twain, 1922 : 281-282)

เป็นฉากที่ชวนให้ผู้อ่านอยากติดตามและใคร่รู้ เมื่อเจ้าแมวได้บรรยายลักษณะของภาพวาดที่ทำให้บรรดาสัตว์เกิดความอยากรู้อยากเห็นภาพดังกล่าว ยิ่งเจ้าแมวสาธยายมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งทำให้สัตว์ทั้งหลายต่างถามแมวด้วยความอยากรู้อยากเห็นมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

การดำเนินเรื่องในช่วงนี้กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความใคร่รู้และอยากติดตามเรื่องราวและคอยลุ้นว่าบรรดาสัตว์เหล่านี้จะทำอย่างไรต่อไป และบรรดาสัตว์ที่ไปดูภาพวาดดังกล่าวต่างเห็นภาพต่างไปจากแมวและเพื่อน ๆ ที่กลับมาเล่าให้ฟังก็ยิ่งสร้างความสงสัยมากขึ้น ทำให้อดไม่ได้ที่จะไปดูด้วยตาตัวเอง และเหตุการณ์ต่อจากนั้นมีอยู่ว่า

..."First, the cow. She found nothing in the hole but a cow.

The tiger found nothing in it but a tiger.

The lion found nothing in it but a lion.

The leopard found nothing in it but a leopard.

The camel found a camel, and nothing more.”... (Twain, 1922 : 283)

เหตุการณ์ช่วงนี้ยิ่งทำให้อดสงสัยไม่ได้ว่าเหตุใดสัตว์แต่ละตัว เมื่อไปดูแล้วถึงเห็นภาพวาดที่ไม่เหมือนกันและไม่ตรงกับที่แมวเล่าให้ฟังเลย ณ จุดนี้ผู้อ่านอาจเริ่มคลายความสงสัยได้บ้างแล้ว แต่ยังคงทำให้น่าติดตามอยู่ว่าเหตุการณ์จะลงเอยอย่างไร ราชนย์แห่งป่าจะทำอย่างไรต่อไป ใครจะเป็นสัตว์ตัวต่อไปที่จะพิสูจน์ข้อเท็จจริงนี้ สำหรับวิกฤตการณ์ของเรื่องมีอยู่ว่า

...“It was easy to see that these doubts were having an effect upon the animals, so the cat went off offended. The subject was dropped for a couple of days, but in the meantime curiosity was taking a fresh start, and there was a revival of interest perceptible. Then the animals assailed the ass for spoiling what could possibly have been a pleasure to them, on a mere suspicion that the picture was not beautiful, without any evidence that such was the case.”... (Twain, 1922 : 282)

เริ่มเกิดวิกฤตการณ์รอกขึ้นเมื่อสัตว์ทั้งหลายเริ่มกลับมาให้ความสนใจ โดยโทษเจ้าลาที่เคยพูดว่าสิ่งที่เจ้าแมวพูดมาไร้สาระไม่มีอะไรแบบนั้น ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีใครไปพิสูจน์เลยว่าเท็จจริงอย่างไร เพื่อพิสูจน์ตัวเองว่าถูกต้อง ลาก็อาสาไปดูเป็นตัวแรก เหตุการณ์มีอยู่ว่า

...“The cat lied. There was nothing in that hole but an ass. There wasn't a sign of a flat thing visible. It was a handsome ass, and friendly, but just an ass, and nothing more.”

The elephant asked:

"Did you see it good and clear? Were you close to it?"

"I saw it good and clear, O Hathi, King of Beasts. I was so close that I touched noses with it."

"This is very strange," said the elephant; "the cat was always truthful before--as far as we could make out. Let another witness try."...

..."Both the cat and the ass have lied; there was nothing in the hole but a bear."...

..."First, the cow. She found nothing in the hole but a cow.

The tiger found nothing in it but a tiger.

The lion found nothing in it but a lion.

The leopard found nothing in it but a leopard.

The camel found a camel, and nothing more."... (Twain, 1922 : 283)

เหตุการณ์ในช่วงนี้เป็นวิกฤตการณ์รองที่ต่อเนื่องกัน เมื่อเจ้าลาไปดูปรากฏว่าได้ยื่นดูรูปภาพผ่านช่องของกำแพงในตำแหน่งระหว่างภาพวาดกับกระจก จึงทำให้เห็นเงาของตัวเองบนกระจกแทน เจ้าลาจึงกลับมารายงานราชันย์ป่าว่าแมวโกหก เขาไม่เห็นอะไรนอกจากลาตัวหนึ่ง เขาเองเห็นชัดเจนและใกล้มาก สร้างความประหลาดใจให้กับราชันย์ป่าเป็นอย่างมาก และได้ส่งสัตว์อื่น ๆ ไปดูเมื่อกลับมาต่างก็รายงานต่างกันไป ทำให้ราชันย์ทรงกริ้วมาก เหตุการณ์จึงเข้าสู่วิกฤตการณ์หลัก ดังนี้

..."Then Hathi was wroth, and said he would have the truth, if he had to go and fetch it himself. When he returned, he abused his whole subjectry for liars, and was in an unappeasable fury with the moral and mental blindness of the cat."... (Mark, 1922 : 283)

ราชันย์แห่งป่า (ช้าง) จึงไปพิสูจน์ด้วยตนเอง เมื่อกลับมาทรงกริ้วหนักกว่าเดิม ทรงปรึกษาบรรดาสัตว์ทั้งหลายและแมวว่าเป็นผู้ไม่มีจริยธรรมและมีอคติทางจิตใจ แล้วเรื่องราว

ก็เข้าสู่จุดเปลี่ยน เมื่อราชันเองตรัสว่า “there was nothing in the hole but an elephant.”
สิ่งทีพระองค์เห็นก็คือช้างตัวหนึ่งเท่านั้น

เรื่องนี้ นักประพันธ์เสนอเรื่องราวถึงแค่จุดเปลี่ยนหรือคลี่คลายเรื่อง (climax) เท่านั้น
ได้ทิ้งจุดสิ้นสุดของเรื่องไว้ให้ผู้อ่านได้จินตนาการต่อด้วยตนเอง จะสังเกตได้ว่าแม้การปิดเรื่องยัง
ใช้การจบด้วยการดึงความใคร่รู้ของผู้อ่านจนบรรทัดสุดท้าย

อีกหนึ่งตัวอย่างคือเรื่อง “Charles” โดย เซอร์ลีย์ แจ็คสัน (Shirley Jackson)
นักประพันธ์นำเสนอเรื่องราวของเด็กชายคนหนึ่งไปโรงเรียน แล้วกลับมาเล่าพฤติกรรมของ
เพื่อนชื่อชาร์ลส์ (Charles) ในห้องเรียนเดียวกันให้พ่อแม่ตนฟังว่า ชาร์ลส์ (Charles) เป็นเด็กดี
ไม่ชอบไปโรงเรียน เกเร รังแกเพื่อน และทำร้ายครู และระยะหลังเพื่อนคนนี้ก็กลับมีนิสัยดีขึ้น
บ้าง พ่อแม่ก็กลัวว่าลูกตนเองจะคบเพื่อนไม่ดีและทำให้เสียคนจึงไปพบครูที่โรงเรียนและแปลก
ใจที่ครูที่บอกว่าในห้องเรียนไม่มีนักเรียนชื่อชาร์ลส์ (Charles) เรื่องนี้มีเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้อ่าน
เกิดความอยากรู้อยากเห็น (suspense) ว่าเกิดอะไรขึ้นเป็นช่วง ๆ ดังนี้

...“He came home the same way at lunchtime. “Isn’t anybody
here?” he yelled. At the table, he knocked over his little sister’s milk.
“How was school today?” I asked. “Did you learn anything?”
“I didn’t learn nothing,” he said.
“Anything, “ I said. “Didn’t learn anything.”... (The Library of
America, 2010 : 73)

เมื่อ ลอรี (Laurie) กลับมา แม่จึงถามด้วยความอยากรู่ว่า ไปโรงเรียนวันแรกเป็น
อย่างไร สร้างความประหลาดใจให้กับผู้เป็นแม่อย่างยิ่ง เมื่อลูกตอบว่าไม่ได้เรียนอะไร แถมลอรี
ยังพูดผิดตามรูปแบบประโยคภาษาทำให้แม่ต้องแก้คำพูดที่ถูกต้องให้ จุดนี้ทำให้ผู้อ่านอยากรู
ต่อไปว่าเกิดอะไรขึ้นกับเด็กคนนี้ที่โรงเรียนกันแน่

สถานการณ์ที่ทำให้ผู้อ่านเริ่มอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น คือ วันถัดมาลอรี (Laurie)
กลับมาบอกกับครอบครัวอีกว่า “Charles was bad again today.” “Today Charles hit the
teacher,” ทำให้พ่อของเขาถึงกับอดสงสัยไม่ได้ว่าเกิดอะไรขึ้น ทำไมเพื่อนชื่อชาร์ลส์ (Charles)

ของลูกจนถึงทำร้ายครูได้ และทุกครั้งทีกลับมาจากโรงเรียน ชาร์ลส์ (Charles) จะเล่าพฤติกรรมของเพื่อนคนนี้ให้กับพ่อแม่ฟังเสมอ เหตุการณ์มีอยู่ว่า

...“You know what Charles did?” he said. “Charles yelled so much that the teacher came in from first grade. She said our teacher had to keep Charles quiet. And so Charles had to stay after school. And so all the children stayed to watch him.”...

...“He kicked the teacher’s friend,” Laurie said. “The teacher’s friend told Charles to touch his toes. And Charles kicked him.”

“What do you think they’ll do about Charles?” my husband asked.”...

...“Laurie came home with another report. “You know what Charles did today?” he asked. “He told a girl to say a word, and she said it. The teacher washed her mouth out with soap, and Charles laughed.”... (The Library of America, 2010 : 74, 75, 76)

ชาร์ลส์ (Charles) ตะโกนเสียงดังจนต้องไปอยู่หลังห้องเรียน ไปเตะเพื่อนของครูที่บังคับเขาให้แต่นิ้วเท้า และให้เพื่อนหญิงคนหนึ่งพูดคำไม่สุภาพ ทำให้ครูล้างปากเธอด้วยสบู่ เป็นที่ขบขันของ ชาร์ลส์ (Charles) เหตุการณ์ในแต่ละช่วงเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านเกิดความใคร่รู้และอยากติดตามเรื่องราวอย่างใกล้ชิด เพื่อหาคำเฉลยที่ยังไม่มีท่าทีว่าจะพบได้ง่าย ๆ

สำหรับวิกฤตการณ์ของเรื่องนี้มีทั้งวิกฤตการณ์รอง (minor crisis) และวิกฤตการณ์หลัก (major crisis) เหตุการณ์มีอยู่ว่า

...“On Saturday, I talked to my husband about it. “Do you think kindergarten is too disturbing for Laurie?” I asked him. “This Charles boy sounds like a bad influence.”

“It will be all right,” my husband said, “There are bound to be people like Charles in the world. He might as well meet them now as later.”...

... “What does this Charles look like? My husband asked. “What’s his last name?”

“He’s bigger than me,” Laurie said. “And he doesn’t wear a jacket.”...

I could hardly wait for the first Parent–Teachers meeting. I wanted very much to meet Charles’ mother. The meeting was still a week away.”...

...“At the meeting, I looked over the faces of all the other mothers. None of them looked unhappy enough to be the mother of Charles. No one stood up and apologized for the way her son had been acting. No one mentioned Charles.”... (The Library of America, 2010 : 74, 77)

เหตุการณ์แต่ละช่วงเหล่านี้เป็นจุดวิกฤตของตัวละคร ซึ่งเป็นผู้ปกครองของลอรี (Laurie) เกิดความรู้สึกไม่ดีกับชาร์ลส์ (Charles) ที่เป็นเพื่อนร่วมห้องกับลูกตน พวกเขาเริ่มปรึกษากันเพราะไม่มั่นใจกับโรงเรียนว่าจะดูแลลูกของพวกเขาได้ดี ทั้งความรุนแรง การสอนภาษาที่ยังผิด ๆ อยู่ ทำให้ลอรี (Laurie) กลับมาบ้านสายเพราะชาร์ลส์ (Charles) พวกเขาจึงเริ่มถามข้อมูลส่วนตัวของชาร์ลส์ (Charles) กับลูกแต่ก็ไม่ได้คำตอบอะไร และอยากจะไปพบครูที่โรงเรียนแต่ยังหาเวลาไม่ได้ เมื่อสบโอกาสวันประชุมผู้ปกครองจึงชวนกันไปพบครูประจำชั้นแม่ของลอรี (Laurie) รู้สึกกังวลพยายามมองหาเด็กชายชื่อชาร์ลส์ (Charles) ผู้เป็นเพื่อนลูกของตนเองแต่ก็ไม่มีใครพูดคุยหรือเรียกชื่อเด็กคนดังกล่าวให้ได้ยิน

เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้เป็นวิกฤตที่ตัวละครต้องพยายามหาสาเหตุของเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับลูกตน ซึ่งเป็นเหตุการณ์รองที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วง เมื่อเหตุการณ์ดำเนินมาถึงจุดสิ้นสุดของเรื่อง นั่นคือตัวละครได้ไปพบครูประจำชั้นหลังเลิกประชุม ได้พูดคุยกัน เหตุการณ์มีอยู่ว่า

...“I’ve been wanting to meet you,” I said. “I’m Laurie’s mother.”

Oh, yes,” she said. “We’re all so interested in Laurie.”

“He certainly likes kindergarten,” I said. “He talks about it all the time.”

“He’s had some trouble getting used to school,” she said. “But I think he’ll be all right.”

“Laurie usually fits in quickly,” I said. “I suppose his trouble might be from Charles’ influence.”

“Charles?” the teacher said.

“Yes,” I said, laughing. “You must have your hands full with Charles.”... (The Library of America, 2010 : 77)

สถานการณ์ช่วงนี้เข้าสู่จุดวิกฤตหลัก (major crisis) ที่ตัวละครต้องเผชิญกับสถานการณ์เป็นครั้งสุดท้าย เพื่อให้คำตอบว่าเกิดอะไรขึ้นกันแน่ แม้จะเป็นการพูดคุยแบบเรียบง่ายแต่ผู้อ่านจะสัมผัสได้ถึงความเข้าใจคลาดเคลื่อนไปคนละแบบระหว่างแม่ของลอรี (Laurie) กับครูประจำชั้น เมื่อครูพี่เลี้ยงประจำชั้นกล่าวถึงพฤติกรรมที่ค่อย ๆ ดีขึ้นของนักเรียนคนหนึ่งที่ไม่ได้เอ่ยชื่อ ซึ่งแม่ของลอรี (Laurie) เข้าใจว่าหมายถึงนักเรียนที่ชื่อชาร์ลส์ (Charles) เธอกลับชื่นชมลูกตนเองที่ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี พฤติกรรมที่แย ๆ น่าจะเกิดจากการไปคบเพื่อนชื่อชาร์ลส์ (Charles)

และฉากปิดเรื่องเข้าสู่จุดเปลี่ยน (climax) เมื่อครูพี่เลี้ยงประจำชั้นย้ำว่า “We don’t have any Charles in kindergarten.” เป็นประโยคจุดเปลี่ยนหรือคลี่คลายสถานการณ์ ซึ่งทำให้แม่ของลอรี (Laurie) เข้าใจเหตุการณ์ที่ผ่านมาได้อย่างชัดเจนแล้วว่า เด็กชื่อชาร์ลส์ (Charles) ที่ลูกของตนกลับมาเล่าทุกวันนั้นหมายถึงใคร

เรื่องนี้นักประพันธ์ได้ทิ้งเนื้อหาตอนสิ้นสุดเรื่องไว้ เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่จะทำให้งานชิ้นนี้มีความน่าสนใจมากขึ้น ทั้งนี้ประเด็นที่เหลือไม่ยากแก่การคาดเดาว่าสถานการณ์จะจบลงอย่างไร นักประพันธ์ทิ้งไว้ให้ผู้อ่านได้หาคำตอบเอาเองว่าแม่ของลอรี (Laurie) จะทำอย่างไรกับลูกของตนต่อไป

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์และวิจารณ์องค์ประกอบเบ็ดเตล็ดควรเป็นไปในด้านความเชื่อมโยงกันและลำดับเหตุการณ์ได้อย่างสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร

บทสรุป

องค์ประกอบปลีกย่อยของเรื่องสั้นเหล่านี้มีบทบาทและสำคัญอย่างยิ่ง หากขาดเสียซึ่งองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งอาจทำให้เรื่องสั้นดังกล่าวไม่สมบูรณ์และขาดความน่าสนใจได้ แม้ว่าจะไม่มีรายละเอียดและความซับซ้อนอะไรมากนักและสามารถเข้าใจได้ง่าย องค์ประกอบเหล่านั้น ประกอบด้วย 1) สถานการณ์ที่น่าติดตาม (suspense) เป็นเหตุการณ์ที่ชวนให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมลุ้นไปกับสถานการณ์ที่กำลังดำเนินไป 2) วิกฤตการณ์ (crisis) เป็นเหตุการณ์ของตัวละครที่จะต้องอาศัยความพยายามอย่างสุดความสามารถเป็นครั้งสุดท้ายไม่ว่าผลจะออกมาแพ้หรือชนะ 3) จุดคลี่คลายของเรื่อง (climax) เป็นเหตุการณ์เกิดความคลี่คลายลงทำให้เกิดจุดเปลี่ยนอย่างใดอย่างหนึ่งกับตัวละคร และ 4) การสิ้นสุดของเรื่อง (resolution, denouement) เป็นการจบเรื่องราวตามที่นักประพันธ์ได้กำหนดไว้และบางเรื่องจะไม่มีจุดสิ้นสุดของเรื่องให้ผู้อ่านแต่สามารถคาดเดาได้ว่าเรื่องนี้จบลงอย่างไร

แบบทดสอบท้ายบทที่ 8

องค์ประกอบเบ็ดเตล็ดของเรื่องสั้น

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้และอธิบายให้เข้าใจความพอสังเขป

1. ศึกษาองค์ประกอบเบ็ดเตล็ดของเรื่องสั้น เช่น สถานการณ์น่าติดตาม (suspense) วิกฤตการณ์ (crisis) จุดสุดยอดของเรื่อง (climax) และ การสิ้นสุดของเรื่อง (Denouement) ว่ามีความสำคัญต่อเรื่องสั้นอย่างไร
2. ศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์ด้านสถานการณ์น่าติดตาม (suspense) ของเรื่องสั้น “The last leaf” โดย โอลิเวีย เฮนรี่ (Olivia Henry, 1862–1910) ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร
3. ศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์ด้านวิกฤตการณ์ (crisis) ของเรื่องสั้น “The Monkey's Paw” โดย วิลเลียม ไวท์มาร์ค แจค็อบส์ (William Wymark Jacobs, 1863–1943) ว่าเป็นอย่างไ
4. ศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์ด้านจุดคลี่คลาย (climax) ของเรื่องสั้น “The legend of Sleepy Hollow” โดย วอชิงตัน เออร์วิง (Washington Irving, 1783–1859) ว่าเป็นอย่างไ
5. ศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์ด้านการสิ้นสุดของเรื่อง (Denouement) “A Story of Robin Hood” โดย เจมส์ บอลด์วิน (James Baldwin 1841–1925) ว่าเป็นอย่างไ